

ANDERS GROEIEN

Een ontdekkingsreis naar nieuwe groeirichtingen in de melkveehouderij

Hoe kunt u het boek bestellen?

Het boek kost €19,95 exclusief €5,- verzendkosten. Anders Groeien is in Nederland te bestellen door €24,95 over te maken op bankrekeningnummer 38.39.05.230 van CRV in Arnhem o.v.v. 'bestelling Anders Groeien' en het adres waar u het boek naartoe wilt laten sturen. Leden van CRV in Nederland kunnen ook contact opnemen met CRV Klantenservice op nummer (088) 002 44 40. Leden in Vlaanderen kunnen contact opnemen met de Klantenservice op nummer (078) 15 44 44-toets 1.

Meer informatie?

Voor nadere informatie of reactie op het boek kunt u contact opnemen met Paul Galama van Wageningen UR Livestock Research: paul.galama@wur.nl

Waar eindigt de race van kostprijsgedreven schaalvergroting in de melkveehouderij? Zijn we toe aan een trendbreuk? Dit boek illustreert kansen voor anders groeien, maar geeft ook waarschuwingen. Twintig auteurs beschrijven vanuit hun deskundigheid trends, visies en randvoorwaarden voor een duurzame schaalvergroting. Zij leggen uit dat groeien onomkeerbaar is, anders kan en anders moet. Schaalvergroten gaat in steeds hoger tempo, maar pas op:

- het gaat niet om schaalvergroting, maar om duurzame ontwikkeling;
- negen voorbeelden uit met name het buitenland geven aan dat het anders kan;
- betrek de omgeving tijdig bij plannen.

Voorbeelden van anders groeien

De voorbeelden van anders groeien zijn ingedeeld volgens twee groeirichtingen. De ene richting heeft betrekking op: waarom ga je schaalvergroten? Is de drive gericht op het verlagen van de kostprijs of op het benutten van specifieke kansen voor meerwaarde uit melk, mest of diensten?

De andere denkrichting is: hoe vindt de groei plaats? Vindt de uitbreiding van alle bedrijfsonderdelen plaats op één bouwblok of is er sprake van samenwerking tussen bedrijven op meerdere locaties? Met deze twee denkrichtingen zijn veel vormen van groei mogelijk.

FEITEN/FILOSOFEN PETER SMEETS
Niet schaalvergroting is belangrijk, maar duurzame ontwikkeling
Praat liever over productiviteit
Discussie over schaalvergroting is zinloos. In de discussie over melkveehouderij en duurzame ontwikkeling is productiviteit veel belangrijker. Niet alleen in de traditionele economische zin, maar ook in termen van milieu en in de wijze waarop mensen bedend worden.

BEDRIJFSPROFIEL ARNON OSHIRI ISRAËL
Groestachtige voeropslag door Israëlische voerzorg voor arbeidsgemak
Samen, maar toch zelfstandig
Zelfstandig boeren, maar wel gefaciliteerd van de schaalvoordelen van samenwerking. Dat is de achterliggende gedachte van een aanpak in Israël waar diverse melkveebedrijven op één locatie gehuust zijn.

OPINIE NOËLLE AARTS
Mensen houden graag een normatief beeld van het boerenleven
'Neem emoties altijd serieus'
De menswaardigheid heeft altijd een plek in de boer. Het is niet alleen een kwestie van efficiëntie, maar ook van menselijkheid. Mensen houden graag een normatief beeld van het boerenleven. Het is belangrijk om te erkennen dat boeren ook mensen zijn met emoties en behoeften.

